

Jeg kommer nu til den Procedure, som er foreslaaet at skulle finde Sted for disse nye Sørætter. Jeg skal ikke længe opholde mig ved den Forskjel, der i Lovforslaget § 4 2det og 3die Stykke er gjort i den Retning, nemlig, at det der er foreslaaet, at i nogle mindre betydende Tilfælde skulle Sagerne behandles efter Reglerne for offentlige Politiretsager, men at i andre mere betydende Tilfælde skulle Forhørerne med Bilag indsendes til Overprøvgigheden, i Kjøbenhavn Politidirektøren, og udenfor Kjøbenhavn Amtmændene, for at Overprøvgigheden paa sædvanlig Maade kan tage Beslutning om, at Sag skal anlægges eller ikke. Den praktiske Forskjel i saa Henseende vil vistnok nærmest være den, at hvor Sagerne behandles som offentlige Politiretsager, vil det ikke være muligt for den Vedkommende, som tiltales eller som der kan være Tale om at straffe, at sikkre sig et Forsvar, medens Sagerne derimod, naar det bliver Overprøvgigheden, som udsteder Aktionsorden, ville blive behandlede paa den for kriminelle Sager sædvanlige Maade, saaledes at der bliver udstedt Aktionsordre, og at det saa vil staa den Paagjældende, som tiltales, frit for, enten selv at antage et Forsvar eller lade sig et saadant bestikke. Jeg vil tilføje, at i og for sig maa det vistnok anses for ønskeligt, at der under alle Omstændigheder kan gives den Anklagede Leilighed til, naar han tror, at Saabant er fornødent i hans Interesse og til hans Lær, at sikkre sig et Forsvar, og de Bøder, der kan blive Tale om at idømme, kunne ogsaa efter Omstændighederne blive temmelig betydelige, endog saa indtil 1,000 Kr., naar man tager Hensyn til de paagjældende Straffebestemmelser i Lovforslaget om Tilfyn med Handelskibes Søbygtighed. Derimod tror jeg, og det er det, som jeg hovedsagelig maa betone, at man ikke ved Ordningen af disse nye Retter har taget tilstrækkeligt Hensyn til, at en mundtlig og offentlig Procedure men i Sædeleshed en mundtlig Procedure saa at sige i det Mindste efter min Opfattelse er en Nødvendighed, naar en kollegial Ret, der tilbels bestaar af Lægfolk og overveiende er besat med Lægfolk, skal være istand til at fungere paa rette Maade. Hvor det er en kollegial Ret, der bestaar af juridisk dannede Dommere, og for hvilken Proceduren er skriftlig, sker Sagernes Behandling jo paa den Maade, at Alterne vandrer fra den ene Dommer til den anden, saaledes at Enhver efterhaanden paategner sit Votum, hvad enten han nu er tilfreds med det Votum, som er afgivet af hans Forgjænger, eller han mener, at det i et eller andet Punkt skal forandres. Men en saadan Fremgangsmaade er vistnok meget lidet tidsvarende, naar Tælen er om en kollegial Ret, som hovedsagelig og overveiende — og det er Tilfældet her — bestaar af Lægfolk. Jeg tror ikke, at man med nogen Nytte kan anvende en saadan Fremgangsmaade, naar det sagtyndige Løgelement

virkelig skal komme til sin Ret og udøve den Indflydelse paa Sagernes Behandling og Paatjendelse, som bør tilkomme det, og som det ogsaa i Virkeligheden er Meningen at tillægge det. Ganste anderledes stiller Forholdet sig, naar Forhandlingen sker mundtlig for Retten. Saavel den juridiske Dommer som Lægdommerne faae da en samlet sammenhængende Fremstilling af hele Sagen og alle de Omstændigheder, som derved bør komme i Betragtning, og — hvad der har saa stor Betydning — strag efter at den mundtlige Procedure er endt, træder Retten sammen og raadslaar om Sagen. Der er da fuld Leilighed for Lægdommerne til at gjøre deres Anstuelser gjældende, og Retten bestemmer i det Hele da, hvorledes Sagens Udfald skal være, og affatter saa bagefter den skriftlige Begrundelse af det Resultat, man er kommen til. Heller ikke tror jeg, at det vil være rigtigt, naar man gaar til Oprettelsen af nye Domstole og det tilmed Domstole, hvor Løgelementet er det numerisk overveiende, at forbigaa Bestemmelsen i Grundlovens § 74, hvorefter Offentlighed og Mundtlighed skal indføres i Retspleien. Jeg tror, at der i og for sig er meget lidet Grund til, naar man opretter saadanne nye Retter, ikke at tage Hensyn til denne Bestemmelse eller til at forbigaa den, men at der er saa meget mindre Grund dertil, naar man gaar til Oprettelsen af kollegiale Retter, hvor Løgelementet er det numerisk overveiende. Jeg veed ikke, om man herimod kunde tænke sig den Indvending, at dette vilde kræve en Ordning af en helt ny Procedure, men jeg tror i hvert Fald, at en saadan Indvending ikke vilde være berettiget. Vi have jo en saadan Procedure fuldstændig ordnet og i en Række af Aar prøvet for Sø- og Handelsretten, og jeg ser da ikke, hvad der skulde være til Hindret for for disse nye Sørætter ganske at anvende den samme Procedure og fortelig i en Lov indsatte den Bestemmelse, at dette skal ske. Der findes i Lovforslagets § 8 en Bestemmelse om, at de Sager, om hvilke Lovforslaget i det Hele handler, for endel kunne henvises til Paatjendelse ved Sø- og Handelsretten i første Instants, og i flere Tilfælde endog saa skulle henvises til denne Ret til Paatjendelse i første Instants. Det er en Bestemmelse, mod hvilken jeg ikke har ifundt at reise den mindste Modstand. Men derimod skal jeg tillade mig at henviende, hvorvidt der mulig ikke kunde være Anledning til at træffe en saadan Ordning, at Sø- og Handelsretten i Kjøbenhavn desforuden kom til at fungere som Appellinstants i disse Sager, naar de ere paatjendte ved de nye Sørætter, som paatæntes oprette. I og for sig har man jo en Analogi i den Retning, som ligger nær, idet som bekendt Lands- Over- samt Hof- og Stadsretten her i Kjøbenhavn fungerer som første Instants for Byen, medens den fungerer som Appellinstants for en stor Del af det øvrige Land. Ikke